

HE 233/2014 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2014
KOLMANNEN LISÄTALOUSARVIOESITYKSEN
(HE 207/2014 vp) TÄYDENTÄMISESTÄ**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn täydentävän esityksen hallituksen kolmanteen lisätalousarvioesitykseen vuodelle 2014.

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Valtiovarainministeri *Antti Rinne*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan vuoden 2014 *kolmatta* lisätalousarvioesitystä (HE 207/2014 vp) täydentävä hallituksen esitys. Hallituksen esitys vuoden 2014 *kolmanneksi* lisätalousarvioksi annettiin eduskunnalle 23.10.2014, eikä valtiovarainvaliokunta ole vielä antanut siitä mietintöään.

Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttaman ympäristövahinkojen uhan poistamisen edellyttämiin toimiin ehdotetaan 60 milj. euron määrärahaa. Määrärahalla jatkettaisiin metallitehtaan toimintaa, vesienhallintaa ja muita ympäristövahingon torjumiseksi välttämättömiä toimintoja tilanteessa, jossa näistä aiheutuvia menoja ei voida kattaa konkurssipesän varoin. Määrärahaa saisi käyttää myös tätä tarkoitusta varten palkattavan henkilöstön kuluihin sekä mahdollisesta julkisselvityksestä aiheutuviin menoihin.

Ehdotetut muutokset

Kolmannessa lisätalousarvioesityksessä ehdotettu 30 milj. euron vähennys EU-maksujen määrärahaan ehdotetaan poistettavaksi. EU:ssa tehdyn poliittisen päätöksen mukaan vuosia 1995—2013 koskeviin BKTL- ja ALV-maksupohjien tarkistuksiin liittyviä lisämaksuja voidaan maksaa pidennetyssä aikataulussa, minkä ennakoidaan siirtävän Suomen maksuihin tehtävää hyvitystä vuodelle 2015.

Kolmannen lisätalousarvioesityksen täydentävän esityksen jälkeen kehykseen luettavien menojen taso on 42 826 milj. euroa. Näin olleen vuoden 2014 jakamaton varaus on noin 34 milj. euroa, joka voidaan siirtää vuodelle 2015 käytettäväksi kertaluonteisiin menoihin, ellei se tule käytetyksi vuonna 2014 lisätalousarvioissa.

Vuoden 2014 kolmas lisätalousarvioesitys ja sitä täydentävä esitys huomioon ottaen valtion nettolainanotoksi ehdotetaan noin 7,0 mrd. euroa.

Tasapaino

Eduskunnan vuodelle 2014 hyväksymät tuloarviot ja määrärahat, eduskunnassa nyt käsiteltävänä oleva kolmas lisätalousarvioesitys sekä nyt ehdotettava täydentävä lisätalousarvioesitys, euroa

	Tuloarviot (ilman nettolainanottoa ja velanhallintaa)	Nettolainanotto ja velanhallinta	Määrärahat
Varsinainen talousarvio	46 934 685 000	7 129 086 000	54 063 771 000
I lisätalousarvio	544 029 000	-23 806 000	520 223 000
II lisätalousarvio	-232 552 000	327 406 000	94 854 000
III lisätalousarvioesitys	600 773 000	-523 396 000	77 377 000
Täydentävä lisätalousarvioesitys	-	90 000 000	90 000 000
Yhteensä	47 846 935 000	6 999 290 000	54 846 225 000

TULOARVIOT

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 433 396 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa vuoden 2014 kolmannen lisätalousarvioesityksen momentin päätösosan.

Lisäys 90 000 000 euroa kolmannen lisätalousarvioesityksen 523 396 000 euron vähennykseen nähden aiheutuu tässä täydentävässä esityksessä ehdotetuista määrärahamuutoksista.

2014 III lisätalousarvio	-433 396 000
2014 II lisätalousarvio	327 406 000
2014 I lisätalousarvio	-23 806 000
2014 talousarvio	7 129 086 000
2013 tilinpäätös	6 419 515 623
2012 tilinpäätös	4 703 307 934

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

92. EU ja kansainväliset järjestöt

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Selvitysosa: Momentti poistetaan vuoden 2014 kolmannesta lisätalousarvioesityksestä.

Lisäys 30 000 000 euroa kolmannen lisätalousarvioesityksen 30 000 000 euron vähennykseen nähden aiheutuu siitä, että Talous- ja rahoitusasiat -neuvoston kokouksessa 7.11.2014 tehdyn poliittisen päätöksen mukaan ne jäsenvaltiot, joiden vuosia 1995—2013 koskevat BKTL- ja ALV-maksupohjien tarkistukset sisältävät merkittäviä poikkeuksia, voivat maksaa lisämaksut pidentyissä aikataulussa. Muutoksen ennakoidaan vaikuttavan Suomen maksuihin siten, että Suomen maksuihin tehtävä hyvitys siirtyy vuodelle 2015.

2014 III lisätalousarvio	—
2014 talousarvio	2 015 000 000
2013 tilinpäätös	2 027 689 677
2012 tilinpäätös	1 789 958 053

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

22. *Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssin aiheuttamien ympäristövahinkojen estäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 50 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kaivoksen metallitehtaan toiminnasta, kaivoksen vesienhallinnasta tai laitosten muusta toiminnasta aiheutuviin ympäristön pilaantumisen torjumiseksi välttämättömiin menoihin siltä osin, kuin kustannuksia ei voida kattaa Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssipesän varoin
- 2) enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen
- 3) mahdollisesta julkisselvityksestä aiheutuviin menoihin.

Kohtien 1)–3) mukaisiin käyttötarkoituksiin saa käyttää myös momenttien 25.10.50, 25.20.01, 32.01.01, 32.01.02, 32.30.01 ja 35.10.20 määrärahoja kunkin momentin käyttötarkoituksen mukaisesti.

Selvitysosa: Momentti lisätään vuoden 2014 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen.

Espoon käräjäoikeus on 6.11.2014 päättänyt asettaa Talvivaara Sotkamo Oy:n konkurssiin. Kaivoksen tuotantomenetelmä perustuu biokasaliuotukseen. Välittömästi uhkaavan ympäristövahingon torjumiseksi Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on joutunut käyttämään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain (383/2009) 9 §:n mukaisia toimivaltuuksia mm. kaivoksella olevan metallitehtaan bioliuotusprosessin ja vesienhallinnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Pesän varat eivät todennäköisesti tule riittämään metallitehtaan bioliuotusprosessiin ja vesienhallintaan liittyvien ympäristöriskien hallitsemiseen. Metallitehtaan toimintaa, vesienhallintaa ja muita ympäristövahingon torjumiseksi välttämättömiä toimintoja on käytännössä jatkettava siinäkin tilanteessa, että näistä aiheutuvia menoja ei voida kattaa konkurssipesän varoin. Tämän vuoksi ehdotetaan, että valtio ottaisi harkintansa mukaan vastatakseen näistä välttämättömistä menoista, mikäli niitä ei voida kattaa pesässä olevilla tai siihen saatavilla varoilla. Tämä edellyttää joltakin osin myös ennakkomaksujen maksamista. Konkurssista ja ympäristöriskien asianmukaisesta hallinnasta aiheutuu Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä muille viranomaisille menoja, joita on tarkoitus maksaa asianomaisten toimintamäärärahojen ja muiden määrärahojen lisäksi tältä momentilta. On myös mahdollista, että konkurssiasiamies päättää hakea yhtiötä julkisselvitykseen ja että käräjäoikeus päättää tämän ha-

kemuksen perusteella julkisselvityksen aloittamisesta. Myös mahdollisen julkisselvityksen kustannukset ehdotetaan maksettavaksi tältä momentilta. Esitetyllä määrärahalla turvataan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä konkurssimenettelyn tai mahdollisen julkisselvityksen alkuvaiheessa.

2014 III lisätalousarvio

50 000 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 000 000 euroa.

Selvitysosa: Päätösosa korvaa vuoden 2014 kolmannen lisätalousarvioesityksen momentin päätösosan ensimmäisen kappaleen.

Lisäys 10 000 000 euroa kolmannen lisätalousarvioesityksen 5 000 000 euron lisäykseen nähden aiheutuu siitä, että Talvivaara Sotkamo Oy on jättänyt Espoon käräjäoikeudelle konkurssihakemuksen. Välittömästi uhkaavan ympäristövahingon torjumiseksi Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on joutunut käyttämään eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain (383/2009) 9 §:n mukaisia toimivaltuuksia muun muassa kaivoksella olevan metallitehtaan bioliuotusprosessin ja vesienhallinnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Viitaten momentin 32.01.22 perusteluihin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus joutuu ensivaiheessa hoitamaan välttämättömiä toimenpiteitä ympäristövahinkojen estämiseksi siihen saakka, kun konkurssihallinto alkaa toimia.

2014 III lisätalousarvio	15 000 000
2014 talousarvio	5 200 000
2013 tilinpäätös	4 969 809
2012 tilinpäätös	5 197 360